

Eén procent meer economische groei door betere gezondheid

Het kabinet kan deze Prinsjesdag weer meevallers presenteren en het CPB verwacht dit jaar een flinke stijging van de economische groei met 2,1 procent. Ondertussen verliezen we ruim elf miljard euro aan productiviteit door ziekte van werknemers. Ongezondheid van de bevolking is daarmee de grootste rem op groei. Dat verlies kan met vier miljard euro omlaag. Dat lukt alleen wanneer overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties gezondheid benoemen tot essentiële productiefactor voor onze economie.

Als ouder wil je het beste voor je kind. Zo ook de ouders van een 15-jarige jongen met ernstig overgewicht. Een baan als schilder, net als zijn vader, leek hen een verstandige beroepskeuze. Aan de GGD-jeugdarts de taak de ouders uit te leggen dat hun zoon, als hij zo door gaat, niet in staat is een steiger te beklimmen. Het bespreekbaar maken van leefstijl is ingewikkeld, helemaal als mensen wat anders aan hun hoofd hebben door werkloosheid of geldgebrek. Toch is het nodig. Het aantal mensen dat chronisch ziek is door hun leefstijl neemt toe, waarschuwt ook de OESO. Leefstijlkeuzes beïnvloeden meer en meer de duurzame inzetbaarheid van de beroepsbevolking.

Zeker, de afgelopen jaren hebben overheid, werkgevers, het onderwijs en de zorg veel geïnvesteerd in gezonde leefstijl en het verbeteren van arbeidsomstandigheden. Neem bijvoorbeeld waardevolle initiatieven zoals het Nationale Programma Preventie Alles is Gezondheid en de Gezonde School. Tegelijkertijd stijgt het aantal mensen met overgewicht: 30 jaar geleden was een derde van de mensen van 20 jaar en ouder te zwaar, in 2014 al meer dan de helft. Ook schadelijk alcoholgebruik neemt alarmerende vormen aan: wereldwijd de voornaamste reden voor vroegtijdig overlijden. Het zijn de nieuwe epidemieën.

Natuurlijk kunnen we niet alle ziekten voorkomen. Wél kunnen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties een eerste doel stellen: in alle sectoren dringen we de ongezonde leefstijl terug naar het landelijk gemiddelde. Dat bespaart minstens vier miljard euro die Nederland nu verliest aan productiviteit. Maar dat bereiken we niet met alleen 'reparatie achteraf'. Om het tij te keren en ongezondheid niet langer de grootste rem op economische groei te laten zijn, is meer nodig.

Preventie moet een extra investeringsimpuls krijgen. Nog te vaak wordt het gezien als kostenpost. Onterecht. Onderzoek naar de jeugdgezondheidszorg toont aan dat iedere euro die naar preventie gaat, zich drie tot vijftig maal terugbetaalt. Daarbij geldt: hoe eerder risico's gesignaleerd worden, hoe beter. Zodat we voorkomen dat die 15-jarige jongen daadwerkelijk chronisch ziek wordt, inlevert aan levenskwaliteit en langs de kant komt te staan. Juist de publieke gezondheidszorg kan veel betekenen als het gaat om gezondheidsbevordering en preventie. Hoewel de zorguitgaven dit jaar dalen, zouden we deze nog meer terug kunnen dringen door juist meer in te zetten op preventie.

In tijden van economische groei, moet ook geïnvesteerd worden in mensen die het minst profiteren van deze groei. Mensen die vanwege psychische en lichamelijke problemen niet kunnen werken of voor wie zelfredzaamheid geen vanzelfsprekendheid is. Deze groep mag niet nog groter worden. Dit jaar zijn voor het eerst meer mensen arbeidsongeschikt door psychische klachten en gedragsstoornissen, dan door lichamelijke problemen. Ruim 400.000 mensen en vooral jongeren tot 35 jaar: ons arbeidspotentieel van de toekomst. En een economie zonder innovaties, technologische ontwikkelingen en goede gekwalificeerde én gezonde mensen, loopt vast. Nederland kan het zich niet veroorloven dat zoveel menselijk kapitaal langs de kant staat.

Het is bittere noodzaak dat overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties, gezondheid benoemen tot essentiële productiefactor voor duurzame economische groei, met bijbehorende investeringen in preventie. Dan kan het Kabinet een volgende Prinsjesdag, een economische groei van één procent meer noteren.

Hugo Backx,

directeur GGD GHOR Nederland